

**DİN EĞİTİMİ VE
DİN
HİZMETLERİNDE
REHBERLİK**

KISA ÖZET

Ünite 1: Din Eğitimi ile İlgili Temel Kavramlar

Eğitimin kelime ve terim anlamı;

Eğitim, “eğmek” fiilinden türetilmiş bir kelimedir. Bir nesneyi istenilen yönde eğmeyi ifade eder. Kültürel anlamda ise, insanın bir konuda ikna edilmesidir.

Terim anlamı ise, arzu edilen istikamette, insanın yetiştirilmesi sürecidir. Eğitim yerine kullanılan “terbiye” kelimesi, eğitim ve öğretimle ilgili bütün faaliyetleri kapsar. Kelimenin Latince kökü “educare”dir. Bu, “yetiştirmek, yönetmek, yönlendirmek ve potansiyelleri ortaya çıkarmak” anlamına gelir.

Eğitim Tanımları

Eğitim tanımları, toplumların inançlarına, felsefelerine, ihtiyaçlarına ve insan konusundaki anlayışlarına göre değişmektedir.

Meselâ Socrates’i ele alalım. O’na göre insan, bilgilerini doğuştan getirir. Kendi haline bırakılırsa kötülüğe meyleder. Yapılacak ilk iş, insana kendisini tanıtmaktır. Sonra da iyilik ve mutluluğu birlikte aramaya çıkmaktır.

Bir başka filozof E. Durkheim’e göre insan toplum içindir. Eğitimin amacı, insanı sosyalleştirmektir. Bunun için toplumda oluşan değerlerin, yetişkinler tarafından genç kuşaklara bir şekilde aktarılması gerekir.

Eğitim tanımlarının karşılaştırılması;

Farklı insan anlayışları ve hayat felsefelerine göre çeşitli eğitim tarifleri yapılmaktadır. Çünkü hepsinin yetiştirmek istediği insan tipi, amaç itibariyle farklıdır. Onun için, herhangi bir eğitim tanımı ile karşılaşıldığında, arkasında hangi düşüncenin yattığı araştırılmalıdır.

İnsan ve Din Olgusu

Batıdillerinde din için kullanılan “religion” kelimesinin kökü olan “religo”, “boyun eğmek, itaat etmek” anlamına gelmektedir. Diğer bir kökü “religare” kelimesi de “bağlanma” demektir

Her ikisi de, insanın zayıflığına ve tabiatüstü bir güce bağlanmasının zaruretine işaret etmektedir. Şüphesiz bu bağlılık, hayata çeşitli şekillerde yansımaktadır. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- ❖ İnsan, inandığı gücün önünde eğilir. Aynı zamanda bu saygıdan itaat ve kulluk doğar.
- ❖ En ilkel kabul edilen bir dinde ve toplumda bile, bu inanca dayalı bir hayat felsefesi ve sistemi oluşur.
- ❖ Karşılaşılan problemler, bu inancın penceresinden bakılarak resmedilir.
- ❖ Kutsal günler, törenler ve yasaklar ihdas edilir.
- ❖ Bu bağlanmaya bağlı olarak yeni sosyal ilişkiler ve ahlâkî değerler meydana gelir.
- ❖ Zamanla dinin kültür ve medeniyete etkisi olur.

Bunca psikolojik, sosyolojik, mantıkî, kültürel ve tarihi gerçekler gösteriyor ki, din insanla birlikte vardır. Bununla birlikte, dinin sonradan ortaya çıktığını ve evrimler geçirdiğini; ona artık bir daha ihtiyaç duyulmayacağını iddia eden düşünce ve ideoloji sahiplerinin varlığı da söz konusudur. Auguste Comte'adlı filozof buna örnektir.

Comte, görüşlerini üç hal kanunu dediği bir evrim süreci ile şöyle açıklamaktadır:

Birincisi teolojik safhadır. Bu dönemde evren, insan iradesine benzer iradelerle yönetilmektedir. Olayların sebepleri tabiatüstü varlıklardır. Bu süreç içerisinde ayrıca üç devre daha vardır.

Bunlar:

Fetişizm: Her şeyin canlı olduğu inancı.

Politeizm: Olayların görünmez varlıklar tarafından meydana getirildiği inancı.

Monoteizm: Varlıkların tek ve büyük bir irade tarafından yönetildiği inancı.

İkincisi metafizik safhadır. Bu aşamada evrenin idaresi, ortaya çıkan olay ve ilişkiler, soyut kavramlara atfedilerek açıklanmaktadır.

Üçüncüsü ise pozitivist safhadır. Comte bu devreyi Rönesans'la birlikte başlatır. Buna göre olay ve olgular, bir sebep-sonuç ilişkisine dayanır.

Ayrıca bunların yasal açıklamaları da yapılır. Bu bakış açısı, bir daha dine de Tanrı'ya da ihtiyaç duyulmayacağı fikrinin oluşmasına yol açmıştır.

İslâm'ın Kelime ve Terim Anlamı

Kelime anlamı itibariyle "İslâm", "barış ve teslim olmak" anlamına gelir.

Allah, bu teslimiyeti bütün benliği ile yapanlardan övgüyle bahsetmektedir:

"...Kim muhsin olarak (iyilik ederek, işini güzel yaparak) özünü Allah'a teslim ederse onun mükâfatı Rabbi katındadır. Onlara korku yoktur, onlar üzülecek de değillerdir."(Bakara 2/112)

"İyilik ederek, işini güzel yaparak kendini Allah'a teslim eden ve İbrahim'in Allah'ı birleyen dinine uyan kimseden, din bakımından daha güzel kim vardır?...". (Nisa 4/125).

İslâm'ın terim anlamı ise "Allah'ın, peygamberler vasıtasıyla göndermiş olduğu emirleri inanarak, düşünerek ve severek kabul edip uygulamaktır."

Buna göre İslâm, Allah'ın onayladığı bir hayat tarzıdır. Bu aynı zamanda, Allah'la barışık olmayı da ifade eder. Zaten O'nunla barış içinde olununca, diğer varlıklarla dargın ve kavgalı olunmaz. Şayet insan bir hata eseri yolunu yitirirse, yine O'nun gösterdiği yollarla arınır ve istikametini bulur.

O halde bütün mesele şudur: Allah'a inanan ve O'na teslim olan bir insan yetiştirmek. İşte İslâm'a göre din eğitiminin asıl amacı budur. Yeri geldikçe yapılacak diğer tarifler ise, bu amaca ulaşmak için gerekli olan hedeflerdir. Bu eğitimin temel programı Kur'an'dır. İlk öğretmeni de, bütün pedagojik esasları uygulayarak eğitim yapan Hz. Peygamberdir. Şimdiki din eğitimcilerine düşen görev ise Kur'an ve Sünneti iyi anlayıp kendi asrının idrakine sunmaktır.

Din duygusunun, insan hayatı üzerinde, diğer duygulardan daha etkili olması;

İnsan çok yönlü bir varlıktır. İçinde iyilik-kötülük, sevgi-nefret, korku-ümit, mistiklik-materyalistlik, din, açlık, cinsellik, kin, nefret, büyülenme, haset vb. pek çok duygular vardır. Eğitim sürecinde bütün bu duyguların dikkate alınması gerekir. Ancak insanlık tarihine bakıldığında, din duygusunun söz konusu duygular içinde en etkili duygu olduğu görülmektedir. Bir müze ziyaretinde bile bu anlaşılabilir.

Dinin kelime ve ıstılah anlamı;

Din, Arapça “deyn” kökünden türetilmiştir. “Sahip olma, rıza ile boyun eğme, inanma, şeriat, millet, âdet, mezhep, karşılık, hüküm verme, yönetme, tedbir alma, idare etme, tasarlama, plân yapma, düzenleme, zorlama, galip gelme, hesaba çekme, borçlu ve alacaklı olma” gibi anlamlara gelir.

Batı dillerindeki karşılığı, “religare”den türetilmiş“religion”dur. “Bağlanma” anlamına gelir. Terim olarak din, “zayıf olan insanın güçlü kabul ettiği bir varlığa sığınması ve buna dayalı hayatını şekillendirmesidir.”

Kur’an ıstılahında ise din, “Allah’ın yeryüzüne koymuş olduğu nizama ve peygamberleri vasıtasıyla gönderdiği mesaja teslimiyeti, yani boyun eğme”yi ifade eder. Bunun kısaca adı, İslâm’dır.

Gerçek din ile din duygusuna dayalı olarak oluşan dini ayırt edilmesi;

İnsan zayıf varlık olduğu için, bir güce sığınmak ister. Bu noktada insanı motive eden duygu, şüphesiz din duygusudur. İnsanın yeryüzünde varoluşundan beri, asırlardır süregelen yaşantısına bakıldığında onun hiçbir zaman dinsiz yaşamadığı görülür. İnsan bu duygusunu tatmin etmek için, bireysel ya da toplumsal boyutta, bazen gökteki Güneş’e, Ay’a ve yıldızlara bazen de yeryüzündeki ateşe, hayvanlara ve kutsal saydığı birtakım varlıklara tapmıştır. Bu, kendisine kutsallık atfettiği bir güç olabildiği gibi, basit bir şey de olabilir.

Hız. Ömer’in Müslüman olmadan önce, yolculuk esnasında helvadan yapılan putlara tapıp, sonra da acıkınca yemesi, buna ilginç bir misâldir. Ancak bunların hiç birisi gerçek din değildir. Sadece din duygusunun ne derece güçlü olduğunun göstergesidir.

Asıl din, vahiy yoluyla Yaratıcı tarafından gönderilen dindir. Bu aynı zamanda nebevî rehberlik, diğer deyişle risâlet’tir. İlk insandan itibaren bu rehberlik hep yapıla gelmiştir. İnsanda var olan bu din duygusu, sadece bu ilahi mesajın alıcısı/muhatabı konumundadır.

Bu Özetin tamamını,Çıkmış Sorularını,Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/din-egitimi-ve-din-hizmetlerinde-rehberlik-ady212u?search=%C4%B0LH2010>